SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian ze „Sklepów cynamonowych”

Grupa A

Bruno Schulz

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 21

10 zadań, 21 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Do jakiego biblijnego motywu nawiązuje dach domu narratora, gdy ojciec hoduje na nim ptaki?

(A) Arka Noego
(B) Arka Przymierza
(C) Ogród Eden
(D) Wieża Babel

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Czego narrator poszukuje podczas nocnej wędrówki w tytułowym opowiadaniu „Sklepy cynamonowe”?

(A) Portfelu ojca — ale po drodze chce odwiedzić tajemnicze sklepy cynamonowe
(B) Apteki z lekami dla chorego ojca, dyżurującej nocą w pobliżu rynku
(C) Zaginionego psa, który uciekł mu podczas wieczornego spaceru po rynku
(D) Kościoła, w którym matka czeka na niego po wieczornym nabożeństwie

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Kogo narrator spotyka w zdziczałym ogrodzie za parkanem w opowiadaniu „Pan”?

(A) Ojca, który przebrany za ptaka ukrywa się w gęstwinie łopuchów przed Adelą i jej groźnie uniesioną miotłą
(B) Tłuję siedzącą na łóżku ustawionym na śmietnisku, wśród śmieci, pokrzyw i zdziczałych chwastów ogrodu
(C) Starszego subiekta Teodora, który podczas wieczornej wichury zgubił drogę do sklepu ojca i błąkał się po mieście
(D) Obdartego mężczyznę o twarzy włóczęgi lub pijaka, przykucniętego w łopuchach, który z ryczącym śmiechem ucieka

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Które aspekty „Sklepów cynamonowych” nawiązują do tradycji i mistyki żydowskiej?

[A] Monotematyczny opis życia polskiej szlachty w Galicji
[B] Demiurgia ojca — nawiązanie do greckiego mitu o Prometeuszu wykradającym ogień
[C] Motyw Księgi — kalendarza jako „wielkiej księgi roku”, między której kartki narrator chce wpisać swoje historie o ojcu
[D] Imię ojca — Jakub, jak patriarcha z Księgi Rodzaju

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących opowiadania „Sierpień”.

1. W lipcu ojciec wyjeżdża do wód, a narrator zostaje z matką i starszym bratem.	**P**	**F**
2. Kuzyn Emil pokazuje narratorowi fotografie, które wyjmuje z portfela.	**P**	**F**
3. Wuj Marek dominuje w domu nad ciotką Agatą i narzuca rodzinie swoją wolę.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–4 pkt)

Dopasuj scenę do opowiadania.

1. Ojciec wspina się na półki z suknem i trąbi na alarm w wielki puzon z rogu	...	A. „Ulica krokodyli”
2. Kogut opalany nad płomieniem zapiał i spłonął	...	B. „Nawiedzenie”
3. Ojciec podczas sporu z Bogiem wylewa przez okno zawartość nocnika	...	C. „Noc wielkiego sezonu”
4. Na szybach wystaw widnieją napisy CONFISERIE, MANICURE, KING OF ENGLAND	...	D. „Wichura”

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 7. (0–2 pkt)

Opisz krótko, co dzieje się z ojcem w opowiadaniu „Nawiedzenie”. Jakie dziwne zachowania przejawia?

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Co wydarzyło się z koniem dorożkarskim pod koniec opowiadania „Sklepy cynamonowe”?

Opisz scenę i wyjaśnij jej symboliczne znaczenie.

Zadanie 9. (0–3 pkt)

Jaką rolę pełni motyw labiryntu w zbiorze? Podaj co najmniej dwa przykłady z różnych opowiadań.

Zadanie 10. (0–3 pkt)

W zakończeniu „Ulicy krokodyli" narrator odwołuje wcześniejsze sugestie o zepsuciu dzielnicy. Wyjaśnij, na czym polega ta pointa i jaką ocenę dzielnicy zawiera.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/sklepy-cynamonowe

SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian ze „Sklepów cynamonowych”

Grupa B

Bruno Schulz

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 21

10 zadań, 21 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Co oznacza pojęcie „demiurgia” w kontekście prelekcji ojca z „Traktatu o Manekinach”?

Ⓐ Naukowe tworzenie sztucznych organizmów w laboratorium — doskonałych, trwałych, na wieki

Ⓑ Hodowlę egzotycznych ptaków na strychu — ptasie królestwo wylęgane ze sprowadzonych jaj

Ⓒ Heretyckie pragnienie tworzenia na wzór Boga — lecz z tandety, prowizoryczne, na jeden raz

Ⓓ Reformę systemu edukacji w miasteczku — wychowanie młodzieży na wzór dawnych mistrzów

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Co ojciec narratora hoduje na strychu w opowiadaniu „Ptaki”?

Ⓐ Egzotyczne ptaki wylęgane z zapłodnionych jaj

Ⓑ Karakony hodowane w słoikach w celach naukowych

Ⓒ Rośliny tropikalne sadzone w skrzynkach

Ⓓ Koty i psy przygarnięte z ulic miasteczka

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Jakim terminem określa się czas w „Sklepach cynamonowych”?

Ⓐ Czas realny — bieżący, zgodny z datą pisania, odmierzany zegarem i kalendarzem

Ⓑ Czas mityczny i cykliczny — wyznaczony porami roku, nie datami, krążący w koło jak w micie

Ⓒ Czas linearny — biegnący od narodzin do śmierci narratora, jak w klasycznej biografii

Ⓓ Czas historyczny — wyznaczony konkretnymi datami i wydarzeniami z dziejów Galicji

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Które z wymienionych postaci pojawiają się w „Sklepach cynamonowych”?

[A] Adela — służąca

[B] Wuj Marek

[C] Doktor Czernisz

[D] Pani Dulska

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących opowiadania „Manekiny”.

1.	Przyłapawszy ojca z Pauliną, Adela wypędza go z jadalni szczotką.	**P**	**F**
2.	Przyglądając się szwaczkom, ojciec mruczy łacińskie określenia, jakby rozpoznawał gatunek ptaków.	**P**	**F**
3.	Manekin krawiecki stojący w kącie jadalni ma czarną drewnianą gałkę zamiast głowy.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–4 pkt)

Połącz opowiadania z ich kluczowymi motywami:

1. „Ptaki”	…	A. Upał, dojrzewanie sierpniowe, Tłuja
2. „Sierpień”	…	B. Tandetna dzielnica handlowa, świat pozorów
3. „Traktat o Manekinach”	…	C. Hodowla egzotycznych ptaków na strychu
4. „Ulica Krokodyli”	…	D. Filozofia materii, wtóra demiurgia, tandeta

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 7. (0–2 pkt)

Opisz incydent, który przerywa prelekcję ojca w pierwszej części „Traktatu o Manekinach”, i wyjaśnij, co mówi on o relacji między ojcem a Adelą.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Scharakteryzuj relację ciotki Agaty i wuja Marka z opowiadania „Sierpień”. Wskaż, jak wpisuje się ona w obraz kobiecości i męskości w całym zbiorze.

Zadanie 9. (0–3 pkt)

Porównaj ptaki ojca z opowiadania „Ptaki” z ptakami, które powracają w „Nocy wielkiego sezonu”. Co się z nimi dzieje i jak można odczytać ten epizod?

Zadanie 10. (0–3 pkt)

Jak w opowiadaniu „Nemrod" przedstawione jest poznawanie świata przez szczeniaka? Wskaż dwa etapy lub doświadczenia psa i wyjaśnij, co jest zaskakującego w jego imieniu.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/sklepy-cynamonowe

KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian ze „Sklepów cynamonowych”

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **C, D**

5. (3 pkt) **1. P; 2. P; 3. F** — po 1 pkt za zdanie

6. (4 pkt) **1–C, 2–D, 3–B, 4–A** — po 1 pkt za parę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: W „Nawiedzeniu” ojciec zapada na zdrowiu, leży w łóżku otoczony flaszkami i księgami handlowymi. Prowadzi samotne monologi, kłóci się z sobą, jakby jego osobowość rozpadła się na wiele jaźni. Nocami dialoguje z Bogiem jak starotestamentowy prorok. Stopniowo maleje — „jak orzech, który zsycha się wewnątrz łupiny” — wspina się na szafy, przysiada na karniszu w pozie wypchanego sępa i znienacka pieje jak kogut, znika na wiele dni w zakamarkach mieszkania. Rodzina przestaje brać go w rachubę: to, co z niego zostało, mogło zniknąć „tak samo nie zauważone, jak szara kupka śmieci, gromadząca się w kącie, którą Adela co dzień wynosiła na śmietnik”.
Punktacja: Podanie, że ojciec zapada na zdrowiu i leży w łóżku otoczony flaszkami i księgami (1 pkt); wskazanie co najmniej dwóch dziwnych zachowań, np. prowadzenie samotnych monologów/kłótni z sobą, nocne dialogi z Bogiem, wspinanie się na szafy, przybieranie na karniszu pozy wypchanego sępa, trzepotanie rękoma jak skrzydłami i pianie jak kogut, znikanie w zakamarkach mieszkania, kurczenie się ciała (1 pkt).

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Koń dorożkarski wiezie narratora przez magiczną zimową noc, aż zatrzymuje się wyczerpany w śniegu. Na jego brzuchu widać czarną ranę. Na pytanie narratora odpowiada: „Drogi mój — to dla ciebie” i staje się mały jak konik z drzewa. To scena poświęcenia — koń oddaje życie za podróż chłopca. Symbolizuje ofiarność, ale też oniryczną logikę snu, w którym zwierzę mówi ludzkim głosem.
Punktacja: 1 pkt: Opis zdarzenia — koń zatrzymuje się wyczerpany w śniegu podczas nocnej wędrówki. 2 pkt: Opis z elementem oniryczno-magicznym (co widać/słychać przy koniu) lub interpretacja symboliki (sen, granica jawy i marzenia).

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Labirynt jest kluczową metaforą przestrzeni w zbiorze: 1) Miasteczko jako labirynt — w „Sklepach cynamonowych” narrator gubi się w nocnych ulicach, które zmieniają konfigurację, otwierają się „ulice podwójne, ulice sobowtóry”. 2) Dom rodzinny jako labirynt — w „Nawiedzeniu” mieszkanie nie ma „określonej liczby pokojów”, lokatorzy znikają, a pokoje się zapominają. 3) Psychika ojca jako labirynt — „myśl jego zapuszczała się tajnie w labirynty własnych wnętrzności”. Labirynt symbolizuje zagubienie, nieosiągalność celu i nieskończoność wyobraźni.
Punktacja: 1 pkt za każdy poprawnie opisany przykład motywu labiryntu w zbiorze wraz z jego funkcją (dezorientacja przestrzenna, poszukiwanie bez celu, oniryczna nieoznaczoność). Maksymalnie 3 pkt. Pełne 3 pkt wymagają wskazania co najmniej trzech odrębnych przykładów lub jednego przykładu z pełną interpretacją symboliczno-kompozycyjną.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Przez całe opowiadanie narrator sugeruje, że za fasadą magazynu konfekcji kryje się rozpusta. W zakończeniu mówi wprost, że fatalnością dzielnicy jest to, że „nic w niej nie dochodzi do skutku” — napięcie rośnie, a potem gaśnie i rozsypuje się w popiół. Okazuje się, że „konfekcja była prawdziwą konfekcją, a subiekt nie miał żadnych ukrytych intencji”, a świat kobiecy ulicy odznacza się „całkiem miernym zepsuciem”. Narrator, który sam dał się wciągnąć w tandetny czar ulicy, ironizuje także z siebie. Ocena jest surowa: ulica Krokodyli była „koncesją naszego miasta na rzecz nowoczesności i zepsucia wielkomiejskiego”, ale miasto stać tylko na papierową imitację.
Punktacja: Wskazanie pointy: obiecywane zepsucie okazuje się pozorem — nic w dzielnicy nie dochodzi do skutku, konfekcja była prawdziwą konfekcją, subiekt nie miał ukrytych intencji (1 pkt). Mechanizm: napięcie rośnie i gaśnie bez spełnienia, narrator-uczestnik ironicznie przyznaje się do rozczarowania (1 pkt). Ocena: dzielnica jako tania, papierowa imitacja nowoczesności i wielkiego miasta, koncesja miasta na rzecz nowoczesności (1 pkt). 3 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **B**

4. (1 pkt) **A, B**

5. (3 pkt) **1. F; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (4 pkt) **1–C, 2–A, 3–D, 4–B** — po 1 pkt za parę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Gdy ojciec wymawia słowo „manekin", Adela spogląda na zegarek, porozumiewa się wzrokiem z Poldą, wysuwa stopę opiętą w czarny jedwab i pręży ją „jak pyszczek węża". Ojciec chrząka, milknie, czerwienieje, a potem „jak automat" wstaje i osuwa się na kolana; Polda klepie go i mówi: „Jakub będzie rozsądny, Jakub nie będzie uparty". Scena pokazuje, że natchniony herezjarcha jest bezbronny wobec zmysłowej władzy Adeli. Jest w niej ironia: ten, kto chce tworzyć ludzi na obraz manekina, sam w jednej chwili zamienia się w posłuszną kukłę.
Punktacja: Poprawny opis incydentu: przy słowie „manekin" Adela wysuwa stopę w czarnym jedwabiu, ojciec czerwienieje, milknie i osuwa się na kolana jak automat, Polda przemawia do niego jak do dziecka (1 pkt). Interpretacja: władza Adeli (zmysłowej kobiecości) nad ojcem; ironia — herezjarcha tworzenia manekinów sam zachowuje się jak manekin/automat (1 pkt). 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Ciotka Agata jest „wielka i bujna", o białym, piegowatym ciele; narzeka na męża, służbę i dzieci, a jej kobiecość to płodność „pozbawiona hamulców". „Wuj Marek, mały, zgarbiony, o twarzy wyjałowionej z płci", siedzi „w swym szarym bankructwie", a jego słabe próby oporu zalewa fala kobiecości żony. Ten układ powtarza się w zbiorze: kobieta ma siłę żywiołu, mężczyzna jest wobec niej bezbronny — tak jak ojciec, nad którym Adela ma władzę „niemal nieograniczoną" i którego jednym gestem pozbawia jego ptasiego królestwa.
Punktacja: Charakterystyka pary na podstawie tekstu: ciotka Agata wielka, bujna, płodna, wiecznie narzekająca; wuj Marek mały, zgarbiony, pogodzony z losem, w cieniu jej pogardy (1 pkt). Uogólnienie: kobiecość żywiołowa i triumfująca, męskość słaba i bezradna — z przykładem innej pary, np. Adela i ojciec (1 pkt). 2 pkt.

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: W „Ptakach" ojciec wylęga egzotyczne ptaki, które wypełniają dom barwnym życiem, aż Adela rozpędza je szczotką. W „Nocy wielkiego sezonu" wraca „zapomniane potomstwo tej ptasiej generacji", ale zwyrodniałe: ptaki dwugłowe, kalekie, ślepe, wewnątrz puste. Ojciec woła je dawnym zaklęciem, lecz „te papierowe, ślepe ptaki nie mogły już poznać ojca". Wesołki strącają je kamieniami, a z bliska okazują się „ogromne wiechcie piór, wypchane byle jak starym ścierwem", papierowe atrapy lub pawie ogony. Epizod pokazuje ostateczną klęskę wyobraźni ojca: jego twory przetrwały tylko jako tandetna imitacja życia, jak manekiny z jego wykładów.
Punktacja: Powracające ptaki to potomstwo ptaków rozpędzonych przez Adelę; są zwyrodniałe, puste w środku, ślepe, nie poznają ojca (1 pkt). Przebieg: wesołki strącają je kamieniami, z bliska okazują się tandetą — wiechciami piór, papierem, pawimi ogonami (1 pkt). Interpretacja: klęska fantazji ojca, degradacja jego mitu; tandeta materii zgodna z ideami „Traktatu o Manekinach" (1 pkt). 3 pkt.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Na początku dominantą nastroju pieska jest „żałość, sieroctwo i bezradność", zwija się w kłębek i skomli. Stopniowo zaczyna smakować w życiu: kusi go czworobok słońca na podłodze, nowe smaki, zabawa własnym ogonkiem, a kuchnię Adeli uznaje za swoją ojczyznę. Przełomem jest widok karakona — pies po raz pierwszy wydaje z siebie szczeknięcie, które szybko staje się wyrazem radości życia. Narrator mówi, że Nemrod „otrzymał był to dumne i wojownicze imię": to imię biblijnego myśliwego, co zabawnie kontrastuje z bezbronnym szczeniakiem, który dopiero uczy się świata.
Punktacja: Pierwsze doświadczenie: na początku szczeniak jest bezradny, osierocony, żałosny, nie umie zapełnić pustki między posiłkami (1 pkt). Drugie: z czasem odkrywa smaki, słońce na podłodze, zabawę, kuchnię uznaje za swoją domenę; spotkanie z karakonem wywołuje pierwsze szczeknięcie, które zamienia się w radość (1 pkt). Imię: dumne i wojownicze (biblijny myśliwy Nemrod), co kontrastuje z bezradną kruszyną — ironia/humor (1 pkt). 3 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 21 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	19–21 pkt
dobry (4)	16–18 pkt
dostateczny (3)	11–15 pkt
dopuszczający (2)	7–10 pkt
niedostateczny (1)	0–6 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/sklepy-cynamonowe**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.